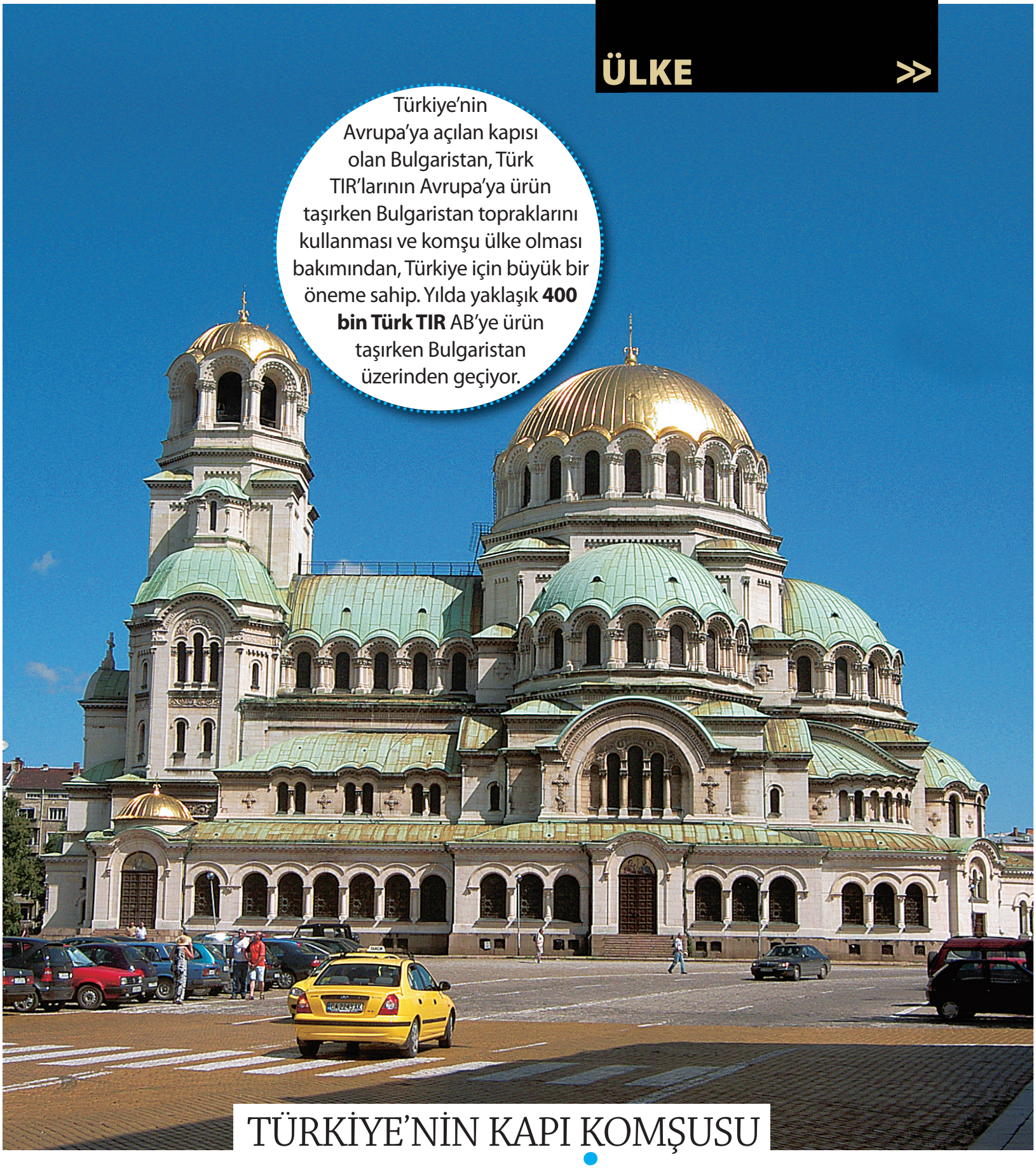

Türkiye'nin Avrupa'ya açılan kapısı olan Bulgaristan, Türk TIR'larının Avrupa'ya ürün taşırken Bulgaristan topraklarını kullanması ve komşu ülke olması bakımından, Türkiye için büyük bir öneme sahip. Yılda yaklaşık **400 bin Türk TIR** AB'ye ürün taşırken Bulgaristan üzerinden geçiyor.

TÜRKİYE'NİN KAPI KOMŞUSU

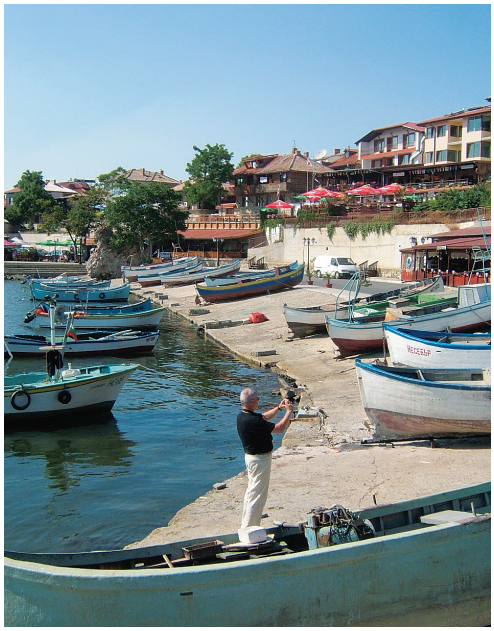
BULGARİSTAN

Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ticaretin en yüksek noktaya ulaştığı yılın 2008 yılı olduğu ve karşılıklı ticaret hacminin 3,2 milyar euro olarak gerçekleştiği görülüyor. Uluslararası kaynaklara göre Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi 2008'deki krizden sonra % 40 oranında daralma gösterirken, 2009'da ise 1,7 milyar euroya gerilediği, 2010 yılında Bulgaristan'dan Türkiye'ye 1,5 milyar euro değerinde ihracat yapıldığı belirtiliyor. Aynı yıl Türkiye, Bulgaristan'a 1,1 milyar euro değerinde ihracat gerçekleştiriyor.

Türkiye'nin, Bulgaristan'a sattığı ürünler daha çok son kullanıcıya yönelik ürünlerden oluşurken, Bulgaristan'dan Türkiye'ye satılan ürünler ise daha çok sanayiye girdi olacak hammadde ürünlerinden oluşuyor. Bulgaristan'ın Türkiye'ye ihraç ettiği ürünler sıralamasında bakır, bakır ürünleri, işlenmemiş çinko ve işlenmemiş kurşun ilk sıralarda yer alıyor. Bulgaristan, bakır ihracatının % 27'sini, işlenmemiş çinko ihracatının % 37'sini ve işlenmemiş kurşun ihracatının % 50'sini Türkiye'ye gerçekleştiriyor. Bu hammaddelerin ihracatının artması nedeniyle iki ülke arasındaki ticaret hacmi Bulgaristan lehine artış gösteriyor.

TÜRKİYE BULGARİSTAN ARASINDAKİ TİCARİ İLİŞKİLER

Türkiye'nin 2010 yılında Bulgaristan'a ihracatı artışını sürdürerek, 2009 yılı aynı dönem ihracatı olan 1,389.1 milyon dolardan % 7'lik bir artışla 1,497.9 milyon dolara çıkmıştır. Aynı dönemde Bulgaristan'dan ithalat 1,116.9 milyon dolardan 1,700.6 milyon dolara yükselmiş ve 2010 yılı ticaret hacmi % 27 oranında artmıştır.

Ekonomik göstergeler Bulgaristan'ın sadece Türkiye'ye değil, diğer ülkelere yaptığı ihracatta da bir artışa işaret ediyor. Bulgaristan'ın 2010'da AB'ye gerçekleştirdiği ihracat % 24 artarken, diğer ülkelere yaptığı ihracat ise % 34 artış gösteriyor. Bulgaristan'ın krizden ciddi olarak çıkmaya başladığı, 2010'un dördüncü çeyreğinde % 2,1 büyüdüğü belirtiliyor. Bulgaristan'ın 2010 yılını % 1 büyüme, 2011 yılını ise % 3-3,5 büyüme ile kapatacağı tahmin ediliyor.

Bulgaristan'daki Türk yatırımları çok farklılık arz ediyor. Bulgar resmi rakamlarına göre Bulgaristan'da faaliyet gösteren yabancı firmalar arasında Türk firmaları ilk sırada yer almakta. Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı Türk sermayeli Bulgar firması sayısı bin 250, Türk şirketlerinin Bulgaristan'da temsilcilik sayısı ise 118'dir. Bulgar Yatırım Ajansı verilerine göre Bulgaristan'da Türk sermayeli şirket yatırımları sayısı yaklaşık 200, şahıs yatırımı sayısı ise 12 bin civarındadır.

İki ülke ticaretinin önemli bir kısmını tarım ürünleri oluşturuyor. Türkiye'den AB'ye gıda ürünü ihracatında sıkıntılar yaşandığı için, Türk üreticiler Bulgaristan'da tarım üretimine yönelmiş bulunuyor. Türkiye, sıvı yağın büyük bir kısmını Bulgaristan'dan ithal ediyor. Türkiye'den Bulgaristan'a ise özellikle yaş meyve ve sebze satılıyor.

Dış Ticaret (Bin $)

Yıllar	İhracat	İthalat	Ihr/Iht	Denge	Hacim
2005	1,176.714	1,186.204	0.99	-9,490	2,362.918
2006	1,567.020	1,635.944	0.96	-68,924	3,202.964
2007	2,060.678	1,949.813	1.06	110,865	4,010.491
2008	2,151.534	1,840.008	1.16	311,526	3,991.542
2009	1,389.199	1,116.902	1.24	272,297	2,506.101
2010	1,497.960	1,700.664	0.88	-202,704	3,198.624

Kaynak: TÜİK

İkili ilişkilerin gelişmesinin en kolay ve en ucuz yolu olan turizm konusunda Bulgaristan İstatistik Enstitüsü verilerine göre, 2010'da Bulgaristan'ı 4,2 milyon turist ziyaret etmiş bulunuyor. 7,5 milyon nüfusa sahip Bulgaristan'dan 816 bin kişi Türkiye'ye, 74 milyon nüfusa sahip Türkiye'den ise sadece 26 bin kişinin Bulgaristan'a turist olarak gittiği, bu sayının azlığının ise vize engeline bağlanıyor.

TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

“AVRUPA’NIN **ENERJİ VANASI** OLACAĞIZ HÂLÂ VİZEYLE UĞRAŞIYORUZ”

TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Bulgaristan’da 26 bin Türk şirketinin **700 milyon euroluk yatırımı bulunduğunu,** ancak Bulgaristan’ın vize politikasının iki ülke arasındaki ticareti engellediğini söyledi.

>> **TOBB ve DEİK Başkanı M. Rİfat Hisarcıklıoğlu, sınır geçişleri, trafik cezaları, zorunlu istihdam ve vize konularında yaşanılan sorunları dile getirdi.**

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün Bulgaristan ziyareti kapsamında iki ülke cumhurbaşkanlarının katılımıyla 11 Temmuz 2011 tarihinde Sofya’da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğinde Türk-Bulgar İş Forumu düzenlendi. TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu yaptığı konuşmada, Bulgaristan’da 26 bin Türk şirketinin 700 milyon euroluk yatırımı bulunduğunu, Türk müteahhit firmalarının 1.1 milyar dolarlık proje tamamladığını belirtti.

Bulgar atasözü olan “Torbada ne varsa çorbada o vardır” vecizesini anımsatan Hisarcıklıoğlu, yetkililerden ticareti kolaylaştıracak adımların atılmasını istedi. Hisarcıklıoğlu, bu çerçevede Bulgaristan’ın vize bedelini düşürmesini ve vize işlemlerini kolaylaştırılmasını talep etti.

Türkiye ile Bulgaristan arasında sınır illeri arasındaki ekonomik etkileşimin güçlendirilmesi gerektiğini vurgulayan Hisarcıklıoğlu, bu konuda AB destekleme projelerinden yararlanılabileceğini ifade etti.

Karayolu taşımacılığında Türkiye’nin Avrupa’ya açılma güzergâhı olduğu için Bulgaristan’ın hayati önem taşıdığını anlatan Hisarcıklıoğlu, iki ülke arasında bu alanda anlaşma imzalanmasını beklediklerini kaydetti. Hisarcıklıoğlu, Bulgaristan’da Türk taşımacılara kesilen trafik cezalarının maliyetleri artırdığını da belirtti.

İki ülke gümrüğü arasında “tek pencere” sisteminin kurulmasını öneren Hisarcıklıoğlu, Türk özel sektörünün bu alandaki tecrübelerini Bulgar makamlarının hizmetine sunabileceklerini, TIR trafiğine kapalı olan Dereköy Gümrük Kapısı’nın modernize edilerek tekrar açılmasının ikili ilişkilere faydalı olacağını belirtti. Bulgaristan’a yapılan taşımalardan ücret alınmaması gerektiğini ifade eden Hisarcıklıoğlu, Türk TIR’larından alınan hamaliye ücretlerinin kaldırılmasını, yüksek trafik cezalarının durdurulmasını talep etti.

TÜRK FİRMALAR, TÜRKİYE’YE İHRACAT YAPIYORLAR

Bulgaristan ile Türkiye arasında 3 milyar doların üzerinde bulunan ticaret hacmini orta vadede 10 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini kaydeden TOBB/DEİK Başkanı, son yıllarda Türkiye aleyhine artmaya başlayan ticaret açığının dengelenmesi gerektiğini söyledi. Bulgaristan’da yatırım yapmak isteyen Türk KOBİ’leri için de önemli bir sorun bulunduğuna işaret eden Hisarcıklıoğlu, Bulgaristan’ın her yabancı istihdamı için 10 Bulgar vatandaşı istihdamı şartının, küçük yatırımcılar için önemli bir engel oluşturduğunu dile getirdi.

Hisarcıklıoğlu, Bulgaristan’a doğrudan yatırım yapan Türk şirketlerinin de Türkiye’ye ihracat yaptıklarını vurgulayan TOBB/DEİK Başkanı Hisarcıklıoğlu, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bu yıl Çanakkale’de Bulgaristan-Yunanistan-Türkiye Bölgesel İş Forumu düzenleyeceklerini söyledi.

>> Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile Bulgaristan Cumhurbaşkanı Georgi Pırvanov'un onurlandırdığı Forum'a 300'ü aşkın firma katıldı.

CUMHURBAŞKANI GÜL: "HEDEF 10 MİLYAR DOLAR"

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Bulgaristan ziyaretinin iki ülke arasındaki dostluk, komşuluk ve müttefiklik ilişkilerini geliştireceğine dair inancını vurgulayarak başladığı konuşmasında Türkiye ve Bulgaristan'da ilişkileri geliştirmek için güçlü irade bulunduğunu ve aklın yolunun da bu olduğunu belirtti. Son 20 yılda ilişkilerin güçlenerek devam ettiğini ve her alanda ilerleme gerektiğine dikkat çeken Cumhurbaşkanı Gül, Türkiye'nin sadece komşuluk değil, bölge ilişkilerine de önem verdiğini vurgulayarak bölge ülkeleri arasında ekonomik ve siyasi ilişkilerin güçlenmesini istediklerini söyledi. Cumhurbaşkanı Gül, Türk ve Bulgar iş insanlarının birbirini yakından tanıdığını, bunun avantajlarının kullanılması gerektiğini dile getirdi. İki ülke arasındaki ticaret hacminin 2.5 milyar euroyu geçtiğini dikkat çeken Cumhurbaşkanı Gül, "Ticaret hacminde ilk hedefimiz 5 milyar dolar olmalı. Daha sonra çok süratli bir şekilde 10 milyar dolarlara çıkmamız gerekir. Bu potansiyel var" dedi.

Cumhurbaşkanı Gül, Avrupa ülkelerinin ekonomik krizle karşı karşıyayken Bulgaristan'ın da önemli yatırımlara imza attığını vurgulayarak, Türkiye'deki Bulgaristan yatırımlarının artmasını istediklerini belirtti.

Cumhurbaşkanı Gül, enerji alanının Türkiye ile Bulgaristan arasında çok özel ve önemli bir konu olduğunu vurgulayarak, "Türkiye'nin Rusya'dan aldığı doğalgazın ilk boru hatları Bulgaristan üzerinden yapılmıştır. Şimdi Nabucco Projesi, Avrupa enerji güvenliğinin çeşitlendirilmesi açısından büyük bir projedir. Bu projenin içinde Bulgaristan da var. Bu projeyi hep beraber gerçekleştireceğiz" ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Gül, iki ülke arasında güven ve potansiyelin mevcut olduğunu belirterek, "Türkiye ile Bulgaristan ne kadar çok iş yaparsa, ne kadar çok birbirimize bağlı hale gelirsek, bu iki ülkenin de menfaatinedir. Neticede halklarımızı mutlu etmek, zengin etmek, refaha kavuşturmak hepimizin arzusudur. İki ülke de bu anlayış içerisinde" şeklinde konuştu.

BULGARİSTAN CUMHURBAŞKANI PIRVANOV: "İŞBİRLİKLERİ GELİŞTİRİLMELİ"

Bulgaristan Cumhurbaşkanı Georgi Pırvanov da Cumhurbaşkanı olarak iş forumuna katılmalarının sorgulanabileceğini, ancak ülkeler arasında güven tesis etmekle görevli olduklarını belirtti. Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ilişkilerin iyi gitmesinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Pırvanov, güven tesis edilmesiyle daha yüksek ticaret hacminin yakalanabileceğine işaret etti.

Pırvanov, 2008 yılında Türkiye'yi ziyaret ettiğinde iki ülke arasındaki ticaret hacminin 900 milyon dolar seviyesinde olduğunu, o dönemde koydukları 1 milyar dolarlık hedefin çok üzerine çıkıldığını ve günümüzde 3 milyar dolar seviyesinin aşıldığını anlattı. Pırvanov, "Ticaret hacminde 10 milyar dolar iddialı ama gerçekleştirilebilir bir hedeftir" dedi.

Türk ve Bulgar iş adamlarının daha sık görüşmesini isteyen Pırvanov, turizm ve kültür alanlarında da işbirliğinin geliştirilebileceğini söyledi.

İKİLİ GÖRÜŞMELER

Heyette yer alan 70 Türk firması ile 100'ü aşkın Bulgar firması arasında ikili görüşmeler yapıldı. Altyapı, inşaat malzemeleri, turizm, gıda, taşımacılık, tarım konularında firmalar arası bağlantılar kuruldu. Bir Türk ayakkabı firması Filibe'de yerleşik Bulgar ayakkabı firması ile ortaklık üzerine görüşmeler gerçekleştirdi. Otomotiv sektöründe yan sanayinde faal Türk ve Bulgar firması ortak dağıtım konusunda görüşmelere başladı. Bulgaristan'a doğalgaz ihracat lisansı olan firma kamu kesimi ile temaslar gerçekleştirdi.

TOBB/DEİK BAŞKANI HİSARCIKLIOĞLU'NUN DİĞER TEMASLARI

TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ziyaret kapsamında, Gümrük Müsteşarı Ziya Altunyaldız ve Uluslararası Nakliyeciler Derneği Başkanı Ruhi Engin Özmen ile birlikte, Bulgaristan Gümrükler Ajansı Genel Müdürü Vanyo Tanov ile gerçekleştirilen toplantıya katıldı. Hisarcıklıoğlu toplantı kapsamında, TOBB'un iştiraklerinden biri olan Gümrük Turizm AŞ'nin Kapıkule sınır kapısının Bulgar tarafını ve Dereköy sınır kapısının Türk ve Bulgar tarafını yapmaya talip olduğunu belirtti.

Hisarcıklıoğlu ayrıca, Bulgaristan-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı, Hak ve Özgürlükler Partisi Milletvekili Ramadan Atalay ile de bir görüşme gerçekleştirdi.

>> TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Bulgaristan Cumhurbaşkanı Georgi Pırvanov ve Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Tsvetan Simeonov.

